

# Objevujte Polsko

SAMOSTATNĚ NEPRODEJNÁ PŘÍLOHA ČASOPISU LIDÉ A ZEMĚ

## TIPY NA NEOTŘELÉ ZÁŽITKY U SOUSEDŮ

ŽITAVSKÁ PÁNEV • STOLOVÉ HORY • KLADSKO • MEDVĚDÍ JESKYNĚ  
KOSTELY MÍRU • SOVÍ HORY • KRAKOVSKO-ČENSTOCHOVSKÁ JURA  
ZALIPIE • KIELCE • ZAMOŚĆ • POZNAŃ • TORUŃ • SOLANKOVÉ VĚŽE  
ELBLĄGSKÝ KANÁL • WOLIN & MEZIZDROJE • SUWAŁKI

+ NEJHEZČÍ PLÁŽE • POZORUHODNÉ STAVBY • TRADIČNÍ GASTRONOMIE

# Itinerář



- 1 Žitavská pánev (Trojmezi)
- 2 Stolové hory
- 3 Kladsko
- 4 Medvědí jeskyně
- 5 Kostely míru + dřevěné kostely
- 6 Soví hory
- 7 Krakovsko-čenstochovská jura
- 8 Zalipie
- 9 Polské tajemno (Kielce a okolí)
- 10 Zamość
- 11 Poznaň
- 12 Toruň
- 13 Solankové věže
- 14 Elbląský kanál
- 15 Wolin & Mezizdroje
- 16 Region Suwałki

## Objevujte Polsko

Samostatně neprodejná příloha časopisu Lidé a Země  
Vydáno ve spolupráci s Polskou turistickou organizací v červnu 2024

**Texty:** Veronika Kratochvilová

**Foto:** Shutterstock a Honza Čermák (strany 1, 3 a 12)

**Šéfredaktor:** Honza Čermák

**Editorka:** Andrea Bláhová

**Grafická úprava:** Václav Zrno

**Jazyková korektura:** Jaroslav Šajtar

Foto na titulní straně: Výhled ze zříceniny hradu Ogradzieniec



**Czech News Center** <sup>7</sup>



lideazeme



@slazkou



lideazeme.cz



redakce@lideazeme.cz

Newsletter:





Jako bonus přidávám svůj osobní tip na místo, které mě okouzlo. Nedaleko Katovic najdete v parku Gródek nádrž Wydra, kde vám při procházce po dřevěné lávce budou mezi chodidly proplouvat průzračnou vodou hejna mrštných rybiček.

# Polská překvapení

**K**udy chodím, tudy trousím chválu na Polsko, kde jsem před třemi lety strávil velmi příjemnou letní dovolenou. Proto mě potěšilo, když se na nás obrátila Polská turistická organizace s nápadem na společný projekt, který by českým čtenářům naše severní sousedy trochu blíže představil. Zvažovali jsme vydání speciálu, ale čas hrál tentokrát proti nám nelítnou přesilovku, a tak vznikla myšlenka této přílohy. Nějakou dobu jsme ladili její koncept, ve hře byl například přehled polských památek UNESCO, ale osobně mám rád, když můžeme našim čtenářům poskytnout z dané destinace pestrou mozaiku zážitků. Namíchlali jsme tedy svěží koktejl z různých koutů Polska od společného pohraničí až po baltské pobřeží. Kolegyně Veronika, která má k Polsku velmi vřelý vztah, vám představí malebná města, přírodní krásy, technické i historické památky, místa opředená mýty a mystikou... A jako třešničky na tomhle lahodném nápoji přidá i přehled nejkrásnějších pláží,

pozoruhodných staveb a tradičních pokrmů. Takovou nálož tipů určitě neobsáhnete během jedné návštěvy. Ale vždyť to řada z nás nemá do Polska daleko, tak proč se tam nevracet častěji? Věřím, že při každé cestě na vás bude číhat nějaký nečekaný zážitek, který vás znovu přesvědčí o tom, že si Polsko v našich očích zaslouží setřást ze sebe ten dávný, bohužel dost hluboko zažraný dojem placaté země, kam se jezdí maximálně na nákupy. Možná vás zaskočí i úroveň dálniční sítě nebo poskytovaných služeb. Léto je před námi, tak neváhejte a vydejte se s námi do země plné překvapení!

Pohodové polské výlety přeje

*Honza Čermák*  
šéfredaktor



Poznámka: S výjimkou dlouhodobě zažitých místních názvů (jako Krakov apod.) jsme v textech ponechali jejich polské varianty.

# Žitavská pánev (Trojmezi)

Na soutoku Lužické Nisy a Oldřichovského potoka se rozkládá česko-německo-polské trojmezí. Toto neobyčejné místo můžete prozkoumat třeba po cyklostezkách, které vedou po obou březích řeky.



Lužická Nisa odděluje německý Görlitz a polský Zgorzelec

**S**tátní hranice vedou středem obou toků a česko-polskou hranici lze překročit po lávce přes Oldřichovský potok. Hrádek nad Nisou, Žitava (Zittau) a Bohatyně (Bogatynia), které tu tvoří svazek měst Malý trojúhelník, jsou ideálním výchozím bodem pro výlety do okolí. Místní krajina vás uchvátí hlubokými lesy a pískovcovými skalami. Daleké výhledy, vyhlášené horolezecké cesty i stezky pro nenáročnou pěší turistiku, které tu kdysi vyšlapali místní pašeráci, jsou důvodem, proč se sem budete rádi vracet.

Pokud máte rádi sci-fi, vydejte se do Bohatyně. Rozsáhlý povrchový uhelný důl s obrovskými rypadly je působivý hlavně v nočním osvětlení. Naopak centrum města plné podstávkových domů dodnes připomíná místní lidovou architekturu celé oblasti.

V německé Žitavě, která je pomyslnou branou do Žitavských a Lužických hor, pak můžete kromě historického centra obdivovat takzvaná postní plátna a muzeum v bývalém františkánském klášteře se sbírkou *Žitavského pokladu epitafů*.

Zároveň je toto město srdcem mezinárodní poutní stezky Via Sacra. Ta propojuje osmnáct ojedinělých stavebních památek a uměleckých děl na území Horní Lužice, Dolního Slezska a severních Čech. Zahnuje kostely, kláštery a další místa. Její součástí je mimo jiné kostel Smíření svatého Ducha v Javoru (Jawor), zařazený na seznam památek světového kulturního dědictví UNESCO, ojedinělý norský sloupový kostel v Krzeszowě, pozdně gotické oltáře v kostele svaté Anny v Kamenci a právě slavná postní plátna v Žitavě.

Dostatek času si vymezte také na dvojměstí Görlitz a Zgorzelec, které sice rozděluje hranice států, ale chápou se dohromady jako jediné evropské město. Na německém území leží větší část s historickým středem, na který je ovšem nejkrásnější pohled právě z polské strany řeky. Ve Zgorzelci můžete navštívit třeba dům známého ševce a křesťanského mystika Jakoba Böhmeho, který jedenáct let žil v domě v Dazyňského ulici. Stálá expozice tu dnes připomíná jeho život a tvorbu. Zároveň tu najdete i městské turistické informační centrum, kde se o polské části dvojměstí dozvíte víc. ●

# Stolové hory

Jedno z nejkrásnějších sudetských pohoří právem patří mezi nejnavštěvovanější přírodní krásy celého Polska. Na své si tu ale přijdou i samotáři. Rozkvetlé louky, hluboké lesy i rašeliniště jsou domovem mnoha vzácných rostlin i živočichů a celé území je protkáno sítí turistických stezek.



Opice je nejznámějším skalním útvarem polských Stolových hor

**P**ásmo Stolových hor (Góry Stołowe), které se táhne od údolí Dušnické Bystřice až po Mieroszów a Krzeszów, je národním parkem a krajinou, která si získá srdce každého, kdo ji navštíví. Vzhledem ke své poloze při česko-polské hranici, asi deset kilometrů od lázní Kudowa Zdrój, jsou velmi snadno dostupné pro turisty z obou zemí.

Mezi oblíbená výchozí místa patří Olešnice v Orlických horách a obec Machov v okrese Náchod, odkud vás žlutě značená trasa dovede až do skalního labyrintu Bludných skal.

Skalní útvary vznikly v mořském prostředí před stovkami milionů let a tvary vrcholů dokonale odpovídají svému názvu. Bludné skály, Velká Hejšovina a Batorowské rašeliniště jsou plné turistických cest a naučných stezek, které vás provedou skalním městem, skalními labyrinty i travnatou planinou připomínající africkou savanu.

Mezi zdejší rozmanitou flórou najdete například ocún jesení, „kladskou růži“ neboli upolín evropský i vzácnou ostřici. Oblast je také domovem mnoha živočichů. V lesích se prohání

divoká zvěř a v noci tu můžete zaslechnout houkání výra velkého nebo vzácného kulíška nejmenšího.

Turisté nejčastěji míří do Bludných skal a Velké Hejšoviny. V ostatních částech národního parku se jich pohybuje málo a ani v hlavní sezoně se tu nemusíte bát davů návštěvníků.

Na dně skalní rozseldiny zvané Peklo se často drží sníh až do půlky června a k vrcholu Velké Hejšoviny, která je s kótou 919 m n. m. nejvyšším vrcholem Stolových hor, vedou kamenitě schody. I když je výstup fyzicky náročnější, rozhodně stojí za to.

Na všechny trasy je dobré vybavit se nápoji, případně malým občerstvením. S restauracemi můžete počítat ve městech Kudowa Zdrój, Radków a Karlów. Další kiosky jsou obvykle v dosahu začátků všech turistických tras.

Turistické objekty na území parku jsou v provozu od 1. května do 31. října. Skály jsou pak přístupné celoročně. Vstupenka do Bludných skal a na Hejšovinu se pohybuje kolem 7 Zł. za osobu a na horním parkovišti u Bludných skal počítejte s poplatkem 20 Zł. ●

# Kladsko

Do Kladska, které najdete v jihozápadní části Polska, se kdysi jezdilo hlavně za nákupy. Pověstné tržnice Češi atakovali zejména během 90. let minulého století. Dnes vás překvapí malebné město, které nese stopy po vládě českých králů.



Pohled na Staré Město z mostu svatého Jana

**Z**a návštěvu jistě stojí monumentální pevnost, která se vypíná přímo nad starobylym centrem města. Dnes patří mezi nejzajímavější památky vojenské architektury v Polsku. Ačkoli impozantní pevnostní areál přitahuje pozornost už z dálky, značná část objektů se ukrývá pod povrchem. Některé vnitřní prostory pevnosti byly zrekonstruovány a jsou do nich umístěny zajímavé expozice, jiné zůstaly zachovány v syrovém stavu. Depresivní a strohý ráz militaristické elegance tu rozdmýchává nejrůznější emoce.

Zato podhradí, tedy hlavní náměstí a jeho blízké okolí, dýchá čistým středověkem. Jedním z nejnavštěvovanějších míst Kladska je soustava podzemních chodeb a propojených sklepů. Také tu hned pochopíte, proč se Kladsku dodnes přezdívá „Český koutek“. Nežřídka se tu totiž domluvíte česky, jsou zde české nápisy a je zde možné platit korunami.

Historicky i kulturně bylo totiž Kladsko vždy považováno za součást českých zemí, odkazy na českou příslušnost města najdeme v podobě architektonické, ale i v podobě mnoha českých osobností, jež se na Kladsku podepsaly. Vůbec nejstarší zmínka o Kladsku najdeme už v *Kosmově kronice*. Za doby vlády Jana Lucemburského byla ve městě postavena radnice a založena továrna na výrobu cihel. Jednou z nejvýraznějších českých osobností spojených s tímto městem byl také první pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic, který tu strávil podstatnou část dětství a později založil ve městě augustiniánský klášter, kde je i pochován.

Pěší turisté a milovníci přírody jistě docení také krásy nedaleké Kladské kotliny, která z Polska zasahuje i do Česka a jejíž součástí je Králický Sněžník a Hanušovická vrchovina. ●

# Medvědi jeskyně

Nedaleko českých hranic u polské obce Kletno najdete jeskyni jako z pohádky. A její název rozhodně není nahodilý.



V Medvědí jeskyni vás čeká působivá krápníková výzdoba

V hoře Stroma, uvnitř masivu Králického Sněžníku, najdete jednu z nejkrásnějších jeskyní celého Polska: Medvědí (Jaskinia Niedźwiedzia). Objevena byla náhodou při těžbě mramoru v lomu Kletno 3. Jako první do ní tehdy nahlédl jeden z pracujících vězňů. Místo otvoru ve skále ale tehdy uviděl kostry v bahně, a tak se domníval, že našel hromadný hrob.

Po pečlivějším průzkumu se ukázalo, že jde o kostry medvědů a dalších zvířat, která tu hledala úkryt, ale uvízla ve skalách. Archeologické průzkumy později doložily přítomnost kosterních pozůstatků až z doby ledové. Příroda tu zakonzervovala třeba i jeskynního lva.

Hned u vstupu vás přivítá zrekonstruovaná kostra jeskynního medvěda. Doménou jeskyně jsou ale nádherné krápníky a další krasové útvary, které tu ve stabilních podmínkách dorůstají do rozmanitých tvarů. V jeskyni je stálá teplota kolem

šesti stupňů Celsia a téměř stoprocentní vlhkost vzduchu. Celá jeskyně je přírodní rezervací a vzhledem k nutnosti ochrany je nutné dodržet denní i roční limity návštěvnosti. Počet lidí ve skupině je maximálně patnáct a vstupenky je nutné rezervovat předem nebo zakoupit on-line.

Auto musíte nechat na parkovišti a k jeskyni vzdálené 1,3 kilometru dojít pěšky. Nenáročná procházka vám zabere asi třicet minut. Můžeme využít i elektromobil, který vás doveze přímo k jeskyni.

Samotná prohlídková trasa je dlouhá zhruba 500 metrů a průvodce vás provede labyrintem chodeb přibližně za hodinu. Obdivovat budete unikátní stalaktity a stalagmity, kaskády i kalcitové draperie včetně hojně zdobeného Palácového sálu s jezírky.

Celá jeskyně je ale mnohem rozsáhlejší. Výzkumníci už prozkoumali víc než čtyři kilometry chodeb ve třech patrech. ■

# Hrázděné kostely míru

Přečkaly několik staletí a staly se svědky mnoha zásadních historických událostí. A to i přesto, že na jejich výstavbu nebyly použity cihly. Vznikly za pouhý rok, pouze ze dřeva, hlíny, písku a slámy. Dodnes jsou symbolem smíření mezi katolíky a protestanty.

Kostel míru ve Svidnici



Unikátní hrázděné kostely míru ze sedmáctého století jsou nejen polskou chloubou, ale unikátem přímo v celosvětovém měřítku. Najdete je nedaleko od české hranice, v Javoru a Svidnici. Zvenku vypadají spíše jako obrovské stodoly. Vnitřní výzdoba je ale monumentálně barokní – i když se jedná o evangelické svatostánky, které obvykle vynikají spíše střídmostí než zdobením. Jenže tady si slezští protestanti chtěli vynahradit všechno, co v exteriéru nemohli.

Oba kostely vznikly ve druhé polovině sedmáctého století a pojí se s koncem třicetileté války a vestfálskou smlouvou. Její součástí byl příslib habsburského císaře Ferdinanda III., že dovolí luteránům ve Slezsku provozovat bohoslužby ve vlastních kostelích. Ten svému slibu sice dostal, ale podmínky pro stavbu kostelů poněkud upravil.

Kromě omezení materiálu bylo nutné dodržet polohu mimo město. Kostely také nesměly mít zvonici, aby se ani vzdáleně nepodobaly kostelům katolickým. Proto se jejich konstrukce skládá z dřevěného skeletu vyplněného balíčky slámy a hlínou. Tak to bylo v severozápadní Evropě obvyklé pro stavbu domů a hospodářských budov.

Svidnický kostel, který bývá označován jako největší hrázděný kostel v Evropě a největší barokní kostel ze dřeva na světě, má rozlohu 1090 m<sup>2</sup> a vejde se do něj neuvěřitelných 7500 lidí. Oba kostely tak vzbuzují obdiv a úctu. Kontrast skromné architektonické formy a bohatě zdobeného interiéru je fascinující.

Všechny akce, které se tu konají, jsou věnovány myšlence spolupráce, tolerance a mezinárodní integrace. Od května do září jsou kostely plné hudby a zpěvu a sjíždějí se sem muzikanti z celého světa. ●



# Dřevěné kostely

Dřevěná sakrální architektura je pro Polsko typická. Zdobené modřínové kostelíky, které jsou dokonalým tesařským dílem, patří právem k těm nejkrásnějším.



V Malopolsku, v těsném sousedství Velkých Tater, jich najdete stovky. Šest z nich je na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO:

- svatého Michala Archanděla v Dębni;
- svatého Michala Archanděla v Binarowě;
- svatého Leonarda v Lipnici Murowané;
- svatých Filipa a Jakuba v Sękowě;
- Nanebevzetí Panny Marie a Archanděla Michaela

v Haczwówě;

- Všech svatých v Blizně.

Za pozornost ale rozhodně stojí i místa, která na seznamu nejsou.

Pokud byste se rozhodli navštívit veškerých 237 objektů, zahrnujících katolické, pravoslavné a řeckokatolické kostelíky, kaple, zvonice a prostá venkovská stavení, museli byste překonat trasu delší než 1500 kilometrů. Vystavěné jsou obvykle z modřínového, někdy také z jedlového dřeva a zdi z celých kmenů jsou spojovány bez použití hřebíků. Střechy pokrývá šindel a interiéry zdobí bohatá výmalba s biblickými motivy.

Nejstarší kostely pocházejí z 15. století a navzdory svému stáří jsou čilými centry náboženského i kulturního života. Na venkově ovšem můžete narazit na interiérové prvky, které jsou mnohem starší. Středověké sochy světců zdobící presbytáře nebo kruchty se sem dostaly z měst, když se obměňovalo vybavení za nové. ■

## Bonusová pětka Pozoruhodné stavby

### 1 Gdaňsk: Muzeum druhé světové války

Bylo otevřeno v roce 2017 a je příkladem úspěšné moderní polské architektury. Stojí u soutoku kanálu Raduně a Motławy, pouhých 200 metrů od budovy takzvané Polské pošty, která se stala v roce 1939 cílem útoku německých jednotek.

### 2 Zámek Moszna

Eklektický zámek mezi městy Prudnik a Opole (česky Opolí) patří k významným architektonickým skvostům Polska. Velkolepá stavba má neuvěřitelných 365 pokojů a 99 věží.

### 3 Filharmonie ve Štětíně

Obyvatelé Štětína budově přezdívají ledový hrad. Skleněný plášť připomíná plachtu tradičního klipru nebo siluetu štětínského městského domu. Systém osvětlovacích diod ji převléká do různých barev.

### 4 Hrad Malbork

Drží dvě světová prvenství: je největší gotickou a zároveň největší cihlovou stavbou na světě. Rozkládá se na ploše přes 21 hektarů. Gotická tvrz vybudovaná řádem německých rytířů na konci 13. století na řece Nogat se skládá ze tří částí.

### 5 Lodž: Centrum vědy a techniky

Zchátralé turbínové haly secesní uhelné elektrárny dnes ukrývají moderní centrum nazvané ECI. K původnímu vybavení přibýly moderní technologie jako videomapping nebo interaktivní hry.



# Soví hory

Malé pohoří Soví hory nedaleko českých hranic tvoří poměrně výrazný hřeben, a proto je častým cílem milovníků horské turistiky. Zajímavá je ale hlavně historie tohoto místa. V dobách třetí říše tu měla být vybudována celá podzemní města.



Velká sova

**P**rojekt Riese dodnes patří k největším záhadám druhé světové války a podzemní prostory v Sovích horách (Góry Sowie) vzbuzují strach i zvědavost. K čemu všemu měly sloužit štoly a rozsáhlé podzemní haly, dnes není možné s určitostí říci. Názory se různí a možných vysvětlení je hned několik. Spekuluje se o tajné podzemní továrny na rakety V-2 i místě, kde měla vzniknout atomová puma.

Jisté je, že vězni, kteří v podzemních chodbách v utajení pracovali, odsud odešli až 9. května roku 1945. Štoly ještě stihli podminovat a znepřístupnit. Co nezničili, dokonali Sověti, kteří podzemí zatopili.

Dnes tu můžete navštívit tři ze sedmi podzemních areálů. Do komplexů Włodarz, Rzczka i Osówka můžete se vstupenkou a průvodcem proniknout do tajemného nitra skály.

Asi 200 metrů od vstupu do podzemního města Osówka najdete parkoviště s restaurací, kde si můžete koupit vstupen-

ky. Projít trasu trvá přibližně hodinu a seznámíte se s celou historií podzemí, u takzvaného extrémního okruhu se můžete ve člunu dostat i do zatopených prostor.

Za výšlap ale určitě stojí i nejvyšší vrchol pohoří. Velká sova se tyčí do výšky 1015 metrů nad mořem a na jejím vrcholu lze vystoupat na pětadvacetimetrovou rozhlednu, ze které se pocháte výhledem na Čechy a Slezsko. Druhý nejvyšší vrchol, zvaný Kalenica, má 964 metrů a najdete ho na druhé straně Sovích hor. Skromnější železná rozhledna také nabídne výhled do všech stran.

Z blízkého okolí určitě nevynechejte hrad Grodno. Najdete ho ve Slezském Zahoří, na vrcholu hory Choina. Hrad je částečně zříceninou, a tak tu můžete obdivovat nejen zbytky středověkých hradeb, ale i knížecí komnaty.

Uniknout by vám neměla ani bazilika Navštívení Panny Marie ve Vambeřicích (Wambierzyce), významné poutní místo, kterému se právem přezdívá „dolnoslezský Jeruzalém“.

# Krakovsko-čenstochovská jura

Pokud toužíte po divočině a atmosféře Českého ráje bez davů turistů, vyrazte do Krakovsko-čenstochovské vysočiny, které se odjakživa říká jura.



Ogrodzieniec

**M**ezi Krakovem a Čenstochovou najdete krajinu jako z pohádky. Se zvlněnými kopci, středověkými hrady, poušti i skalními pevnostmi, kterým se přezdívá Orlí hnízda. Pokud sem přijedete z Čenstochové, rovinatou krajinu najednou protnou zvlněné kopce plné vápníkových skal. Tato oblast je vhodná hlavně pro sportovně založené turisty a cyklisty. Páteří celého regionu je totiž cyklistická stezka, která vás provede kolem zřícenin hradů i sakrálních památek. Mezi Krakovem a Čenstochovou zdoláte 190 kilometrů. Cestu si ale můžete i rozdělit, protože je možné přespát pod širákem nebo stanovat.

Stezka Orlích hnízd (Szlak Orlich Gniazd) je vůbec nejoblíbenější trasou v celém Polsku. Vede kolem středověkých pevností, které tu byly vybudovány ve vápencových skaliscích. Červená značka je pro pěší a cyklistická SOG pro jezdce. Chvillemi jdou spolu, ale v některých částech

se velmi liší. Třeba u hradu Rabstyn směřuje pěší červená ke Krakovu přes Ojcowský národní park, zatímco cyklostezka se stáčí k hradu Tenczyn. Stezka začíná na Jasné hoře v Čenstochové.

Mezi nejhezčí zříceniny v Juře patří hrad Ogrodzieniec, který najdete přesně na půli cesty. Hrad, který nechal původně postavit král Kazimír Velký, byl třikrát zničen a znovu vystavěn. Jako zřícenina byl zakonzervován v sedmdesátých letech a od té doby je přístupný veřejnosti. Pokud nemáte auto, vydejte se sem dvanáctikilometrovou procházkou z města Zawiercie nebo využijte lokální autobusy. Jestli se chcete vyhnout davům, nevydávejte se sem v neděli.

Často sem vyráží i milovníci jezdeckví. Ať už se rozhodnete pro jednodenní, nebo delší výlet v koňském sedle, můžete využít Transjurskou koňskou stezku, která měří 160 kilometrů. Po cestě je několik farem, kde se dá přespát nebo přesedlat na jiného koně. ●

# Zalipie

Jedním z nejfotogeničtějších míst celého Polska je barevná vesnice Zalipie, ležící na jihovýchodě Polska v Dambrovském Povislí. Kouzelná obec za řekou Vislou vypadá jak vystřižená z dětské knížky. Někteří ji považují za mistrovské dílo, jiní za kýč. Jisté je, že o barevných květinových motivech se vám bude ještě dlouho zdát.



Zalipie je plné květin

**Z**a svůj věhlas vděčí Zalipie hlavně místní lidové malířce Felicji Curyłowé, která se do folklorních zvyků zamilovala a malovanou tradici udržela naživu po celé dvacáté století. I díky tomu je dodnes Zalipie plně barevných fasád v té nejlepší kondici.

V jejím bohatě zdobeném domě dnes najdete muzeum a informační centrum. Kromě prohlídek se tu můžete sami zapojit do tvorby a v domě zvaném Malarek se zúčastnit některého z workshopů zaměřených na tradiční malbu květinových ornamentů. O tom, že je kreslení skvělou formou relaxace, svědčí rostoucí zájem o tuto aktivitu. Všechny vzory jsou kreslené od ruky bez používání šablon. Najdete je nejen na fasádách, ale také v interiérech, na květináčích, králíkárnách, studnách, psích boudách, nádobí i dlaždičkách. Malování údajně vzniklo maskováním šmouh na zdi po sa-

zích, které se usazovaly zejména v okolí oken. Hospodyně tyto kouřové mapy nejdříve zatíraly bílou barvou, ale když se to nedařilo, přešly na barevné květinové dekorace.

Tradice se dnes udržuje naživu i díky soutěži o nejkrásnější malovaný dům, která se zde každoročně koná. A také proto, že vesnice není žádný skanzen, ale všechny malované domy jsou trvale obydlené. Jejich obyvatelé jsou na ně náležitě pyšní a každoročně je dotahují k dokonalosti. Soutěž o nejhezčí malovanou chalupu vznikla těsně po druhé světové válce, aby se lidé psychicky zotavili.

Za návštěvu rozhodně stojí i místní hřbitov. Hrob Felicji Curyłowé, který najdete hned za branou vlevo, poznáte podle malovaných dlaždiček. Maléřečka si ho navrhla sama ještě před smrtí a sama byla také autorkou své náhrobní výzdoby. ●

# Polské tajemno

Pokud vás lákají nevysvětlitelné jevy a rádi objevujete místa se zvláštní energií, navštivte hrad Krzyżtopór, kde mizejí lidé, nebo pohanské kultovní místo, polskou Lysou horu.



Hrad Krzyżtopór

**V** maličké obci Ujazd ve Svatokřížském vojvodství působí ohromný hrad Krzyżtopór téměř jako zjevení. Poláci ho považují za jednu z nejkrásnějších zřícenin své země. Zároveň je už stovky let opředen tajemstvím a považován za velmi záhadné, až strašidelné místo. Je totiž neobvyklým svědectvím fantazie svého původního majitele, excentrického hejtmána a královského úředníka, Krzysztofa Ossolińskiego.

Byl postaven v 17. století a navržen jako kalendář. Jeho 4 věže představují 4 roční období, 52 pokojů značí počet týdnů v roce, 365 oken je jako dní v roce a jedno je zde pro použití pouze v roce přestupném. Pověst tvrdí, že hrad stojí na místě, kde je vstup do jiné časové dimenze. Vypráví se dokonce o mnoha zmizelých lidech a jejich duších, které se stále zjevují na hradbách. Údajně byl pod stavbou vykopán 15 kilometrů dlouhý tunel, který ji spojoval se sídlem Krzysztofova bratra.

Pevnost je velkou záhadou i pro archeology. Byl zde velmi složitý systém ventilace, topení a vodovodního potrubí, které

zásobovalo místnosti vodou. Dnes můžete na nádvoří obdivovat eliptický venkovní prostor připomínající Koloseum, z kterého jde sestoupit do prostoru hradních stájí. Při prohlídce se vydáte po jedné z vyznačených barevných stezek, ale můžete se tudy procházet i sami. Jen do sklepů se vyplatí pořídit si vstupenku. První neděli v měsíci navíc můžete zámek navštívit i s průvodcem zdarma.

Také benediktinský klášter Svätý kříž (Świąty Krzyż) je odedávna opředen řadou mýtů. Vyrostl totiž na vrcholku jedněch z nejstarších hor Evropy, na původním pohanském kultovním místě, kde se údajně pořádaly čarodějnické sabaty.

Střediskem vojvodství pojmenovaného podle tohoto kláštera a poutního místa je město Kielce, které právem uzavírá turistický trojúhelník, jehož další vrcholy tvoří Varšava a Krakov. Zdokumentované pohanské osídlení na Lysé hoře, které zde existovalo dávno před příchodem prvních benediktinských mnichů, bylo všeobecně považováno za jedno z nejvýznamnějších ve všech slovanských zemích. ●

# Zamość

Zamość – česky Zámostí – se často označuje jako renesanční perla a město podlouhí. Bylo vystavěno daleko od hlavních center, na zelené louce, podle vzoru Padovy. Jeho zakladatel, vizionář a korunní velkokancléř Jan Zamoyski, se netajil láskou k Itálii a kosmopolitismu.



Hlavní náměstí

**Z**a vznikem města stojí jeden z nejbohatších lidí v historii. A proto není náhodou, že povolal jednoho z nejlepších architektů své doby. Bernardo Morano navrhl místo, které mělo být osídleno elitou a zároveň se stalo vzorem soužití mnoha kultur. Mezi jeho původními obyvateli totiž byli kromě Poláků také Arméni, Židé, Němci, Italové nebo Skotové.

Díky tomu, že město bylo pevnostní, odolalo i Švédům. Během listopadového povstání v letech 1830–1831 se dokonce stalo posledním bodem odporu. Má ale i svou temnou minulost. Oblast totiž posloužila jako zkušební terén pro nacistické plány na osídlení východní Evropy. Mnoho původních obyvatel se tak konce světové války už nedožilo. I když byla postupem času velká část opevnění rozebrána, to nejcnější zůstalo zachováno dodnes. Můžeme tu proto obdivovat měšťanské domy s nekonečnými podloubími i radnici ve sty-

lu manýrismu. Její ozdobné točité schodiště dnes slouží jako dějiště kulturních akcí, třeba Zámostského kulturního léta.

Za podívanou rozhodně stojí i hologram Jana Malletského, posledního stavitele zdejší pevnosti. Multimediální představení doprovázené zvláštními efekty válečné vřavy i městského pouličního ruchu vás vrátí zpátky v čase.

Jedním z kulturních center města je dnes i renesanční synagoga. Její vznik se datuje do 17. století a její pečlivé restaurování je součástí snahy zachovat židovské památky pro budoucí generace. V 19. století tu Židé tvořili skoro dvě třetiny obyvatelstva. Němci synagogu vyplenili a používali jako truhlářskou dílnu, po válce sloužila jako knihovna. Židé už se do města nevrátili, ale jejich památka je tu stále živá.

Život zde plyne většinu roku ve velmi poklidném duchu. I proto, že je to sem odevšad daleko a jihovýchodní cíp Polska zůstává dodnes velmi řídké osídlen. ●

# Poznaň

Hlavní město Velkopolska není jen překrásné náměstí a renesanční radnice. Celosvětové prestiži se těší hlavně poznaňské veletrhy. Můžete tu také luštit šifry, prozkoumat Dómský ostrov nebo navštívit Hitlerovu rezidenci.



**P**oznaň patří k nejstarším polským městům a v jejích zákoutích je stále co objevovat. Symbolem města je renesanční radnice na Starém rynku, kterou milují hlavně děti. V pravé poledne tu totiž mohou pozorovat kůzlata trkající se na radniční věži, odkud také zní zvonkohra s typickou znělkou *hejnał*. Úzké a barevné kupecké domy ze 16. století jsou neméně obdivovaným koloritem města. Jejich majitelé je stavěli úmyslně drobné, protože platili daň podle šířky a počtu oken. Pro představu: jeden dům měl zhruba hodnotu celé vesnice a pro vlastníky byl známkou nebývalé prestiže. Jednou z mála cest, jak dům získat, bylo oženit se s kupcovou dcerou nebo vdovou po obchodníkovi.

Stoletá kašna zvaná Studánka Bamberky s ženou v lidovém kroji, která nese džber s vodou, připomíná 18. století, kdy si toto místo zvolili za svůj nový domov němečtí osadníci. Přišli z německého Bamberka na žádost vedení města, aby osídlili zdejší vesnice vylištěné válkou a epidemiemi. Postupně se polonizovali, ale uchovali si některé zvyky a typické kroje.

Nejstarší částí města je Dómský ostrov na řece Wartě. S jeho historií se můžete seznámit v moderním muzeu Brama Poznania, otevřeném v roce 2014 u lávky přes Cybinu a ověřeném mnoha architektonickými cenami.

Jednou z kontroverzních poznaňských pamětihodností je císařský zámek, který si nechal v roce 1910 postavit německý císař Vilém II. Jednalo se o poslední císařské dílo vystavěné na starém kontinentu. Po napadení a anexi Polska Němci se zámek měl proměnit v Hitlerovu rezidenci. Architekt Albert Speer upravil většinu pokojů ve stylu architektury třetí říše. Byl zde třeba kabinet s balkonem s elektricky vyhřívanou podlahou nebo rozsáhlý bunkr. Hitler sem ale nakonec nikdy nepřišel.

Milovníci šifer by rozhodně měli navštívit Šifrovací centrum Enigma. Můžete si tu vyzkoušet telegrafickou síť i nejnovější kryptologické technologie. Seznámíte se tu s dějinami šifrování od antiky až po současnost. Neváhejte sem vyrazit! ●

# Toruň

Je jedním z nejstarších polských sídel a díky jedinečně dochovanému vnitřnímu městu je na Seznamu kulturního dědictví UNESCO. Zároveň náleží mezi sedm polských divů a turisty přitahuje nejen jako rodiště slavného polského astronoma Mikuláše Koperníka, ale také jako místo, kde se vyrábí vyhlášené medové perníky.



Panorama historického centra Toruň

**T**oruň měla štěstí. Jako jedno z mála polských měst totiž nebyla během druhé světové války zničena, a tak se tu i dnešní život odehrává mezi gotickými zdmi a pod renesančními klenbami. Středověký urbanismus a tisícovka cihlových staveb vykreslují její tvář a středověký zvon Tuba Dei, který byl odlitý v roce 1500 a dodnes se ozývá z katedrály svatých Janů, promlouvá o nesčetných událostech. Ocitnout se v Toruni je jako projít strojem času.

Najdete tu stopy renesance a baroka, secesie i eklekticismus. Renesanční fasády patricijských činžovních domů, dochované mramorové podlahy i polychromované stropy v interiérech barokních staveb, neorenesanční Artušův dvůr nebo Říšská banka jsou dechberoucí. Město, které bylo na přelomu 19. a 20. století přestavěno na pevnost, je dodnes obeháno dvojitou obrannou zdí, uvnitř které je vodní příkop. K obraně města sloužily desítky pevností a dodnes můžeme obdivovat několik z nich.

Radnice ze 14. století na náměstí Starého Města patří k nejkrásnějším v Evropě. Postavil ji mistr Ondřej na základě privilegia vydaného samotným Konrádem von Wallenrod. V 17. století byla doplněna o manýristické prvky a dnes se tu nachází Krajské muzeum, kde kromě rozsáhlých sbírek gotického umění můžete obdivovat formy na pečení perníků i toruňské mince.

A když už jsme u perníků, v Toruni dodnes funguje perníkový dům z 16. století. Toto jedinečné a kouzelné místo plné historie a voňavých perníčků dává nahlédnout do stále živé tradice města. Návštěvníci si tu mohou vyrobit svůj vlastní perník a kromě jedinečné pochoutky si odnést i památku na město, které voní medem. Ten se ostatně produkuje v jeho blízkém okolí.

Nezapomenutelný odkaz tu zanechal také jeden z nejslavnějších rodáků, astronom Mikoláš Koperník. Dům, ve kterém se měl narodit a prožít mládí, se nachází v blízkosti





Tradiční perník...



...a Mikuláš Koperník

Staroměstského náměstí v Koperníkově ulici. Jestli to bylo v domě, který dnes nese číslo popisné 15, nebo 17, není důležité. Oba nyní slouží jako jeho muzeum. Najdete tu jak astronomické pomůcky a historické spisy, tak spoustu zajímavostí z jeho života.

Zapomenout nesmíme ani na další z výjimečných měšťanských domů. Barokní dům Pod Hvězdou s výrazně zdobenou žlutou fasádou, štukovými ornamenty s motivy ovoce i květin a vyobrazením osmicípé hvězdy je spojen s postavou vychovatele a učitele synů krále Kazimíra Jagellonského, Filippa Buonaccorsiho, známého také jako Kallimach. Nyní se tu nachází Muzeum Dálného východu.

Pokud byste si chtěli od pamětihodností chvíli odpočinout, vyrazte na ostrov Kępa Bazarowa u jižního břehu řeky Visly. Je jedinečnou chráněnou krajinnou oblastí přímo uprostřed města, a obzvlášť večerní výhled z něj vám odhalí Toruň v celé její kráse. ■

## Bonusová pětka Tradiční pokrmy

### 1 Bigos

Původně běloruské jídlo se podobá české zelňačce. Hlavními ingrediencemi jsou ale kromě kysaného zelí také čerstvé zelí, různé druhy mas, zelenina a vícero druhů koření. V restauraci na něj obvykle nenarazíte, protože příprava trvá i několik dní.

### 2 Gołąbki

Holubci jsou tradičním pokrmem nejen v Polsku, ale i v celé východní Evropě. Mleté hovězí maso a rýže zabalené v zelném nebo vinném listu jsou skutečnou delikatesou. Často je dostanete s bramborovou kaší nebo chlebem.

### 3 Chłodnik

Zvlášť během letních měsíců vám přijde vhod chlazená polévka. Tradičně se vyrábí z červené řepy se zakysanou smetanou a čerstvou zeleninou. Její alternativou je *bótwinika*, která je nejen z bulvy, ale i z řapíku řepy a podává se s vejcem.

### 4 Żurek

Poláci jsou polévkoví, a tak nesmíme zapomenout na *żurek*, který se připravuje z vývaru, do kterého se přidává cibule, houby, slanina, klobása, vajíčko, kysaná smetana a samozřejmě chlebový kvásek, tedy kvašená směs z žitné mouky a vody.

### 5 Pierogi

Vynechat nelze ani pirohy, které mají v polské kuchyni významnou roli. Vařené a plněné taštičky z nekynutého těsta mohou mít mnoho podob. Nejznámější jsou se směsí hub a zelí.



# Solankové věže

O tom, že sůl je nad zlato, se přesvědčíte například v městečku Ciechocinek. Balneologie neboli léčivý potenciál vody je jedním z nejstarších oborů lázeňství a o blahodárných účincích slaných termálních pramenů věděli už křižáci, kteří tady postavili solivar. Inhalační zařízení, známé jako Solankové věže, je největší v Evropě.



Podobné konstrukce najdete i v jiných polských městech, například v Inowrocławu

**L**ázeňské město s roztomilým názvem najdete v okrese Aleksandrów v Kujavsko-pomořském vojvodství. Leží na Visle, asi 160 kilometrů od Varšavy. Místní solné prameny mají zcela jedinečné vlastnosti a termální pramen označený číslem 14 je označován doslova jako přírodní zázrak. Termální slané minerální vody se tu využívají hned dvakrát. Nejprve pro inhalaci a pak pro výrobu koupelové a kuchyňské soli.

Inhalační zařízení, které v Ciechocinku najdete, je unikátní. Skládá se ze tří věží, které dohromady měří 1740 metrů. Dřevěné konstrukce vysoké kolem 16 metrů pak slouží k odpařování vody ze solanky. Základem zařízení jsou tisíce kúlů zatlučených do země, na nichž je umístěna borovicovo-smr-

ková konstrukce, kterou prorůstá trnkový keř. Po něm stéká solanka, ze které se vlivem větru a slunce odpařuje voda, a celé okolí se tak stává obřím přírodním inhalátorem.

Inhalační zařízení tu funguje celoročně do té doby, než teplota klesne pod pět stupňů Celsia, kdy solanka zamrzá.

Většina kulturních akcí se koná v Letním divadle a koncertním sále a mezi oblíbené aktivity tu patří jízda na koních nebo plavba po řece Visle.

Ačkoliv je město domovem řady sanatorií a pomáhá rekonvalescentům, je velmi oblíbené i u zdravých turistů. Legendy totiž vyprávějí, že jakmile osamělý člověk překročí práh těchto lázní, najde si partnera na celý život a domů se nevrátí sám. A to je v dnešní době asi ta nejlepší lázeňská reklama. ●

# Elblagský kanál

Milovníci technických památek by měli vážít cestu do Varmijsko-mazurského vojvodství nedaleko města Elbląg. Nachází se tu totiž jedna z nejzajímavějších technických pamětihodností v celém Polsku. Dodnes funkční kanál je zároveň nejdelší splavnou vodní cestou v zemi.



Skvělé propojení technické památky s přírodními krásami

**B**yl vystavěn v několika etapách mezi lety 1844–1873 za účelem efektivní a rychlé dopravy z vnitrozemí na pobřeží Baltského moře do Gdaňsku.

Celková délka kanálu je i s okolním jezerním větvením 152 kilometrů a jeho originalita spočívá hlavně v nutnosti překonat až stometrový výškový rozdíl pomocí stavidel a kluzných kolejnicových systémů. Systém převozu je přitom poměrně jednoduchý. Základem je vodní mlýn, jehož lopatky jsou poháněné vodou svedenou v rourách z vyššího místa kanálu. Hřídel vodního mlýna pak uvede do pohybu soukolí, které podle potřeby vytáhne loď do kopce nebo ji naopak z kopce spustí dolů.

Dnes je plavba po kanále, který byl roku 2011 vyhlášen historickou a technickou památkou, vyhledávanou turistických atrakcí regionu. Po celou dobu plavby si totiž můžete

vychutnávat také malebnou okolní krajinu chráněné krajinné oblasti.

Vyrazit můžete třeba se společností Żegluga Ostródzko-Elbląska na delší trasu, která vede z Elblągu přes Buczyńiec nebo naopak a trvá asi 4 hodiny 40 minut, případně využít kratší trasy z Ostródy do Miłomłynna či z obce Buczyńiec do Katy, které v obou směrech trvají kolem dvou hodin. Vybírejte z dvoupatrových i menších lodí, které jsou vybavené toaletou a barem, lze využít i soukromí party člunu. Skluz je možné uskutečnit také s loděmi Bursztyn, Zefir, Cyranka nebo Teal, které nabízejí podobné trasy.

Všechny lodní společnosti jsou s Elblagským kanálem, zdymadly a skluzy historicky spjaty. Během plaveb budete mít možnost prozkoumat unikátní systém skluzů ve výjimečných sceneriích přírody a vodního stavitelství. ●

# Wolin a Mezidroje

Většinu polského ostrova, který má rozlohu téměř 5000 hektarů, pokrývá národní park. Nejkrásnější úsek útesového pobřeží, unikátní ostrovní delta řeky Świny i příbřežní pás vod Baltského moře, zůstává zachován pro budoucí generace. Přesto tu můžete najít jednu z nejlepších prázdninových destinací.



Západ slunce nad  
Wolinským národním parkem

**S**ymbolem Wolinského národního parku je orel mořský. Kromě něj tu ale můžete narazit na 200 druhů vodních, bahenních, lesních i lučních ptáků. Tři skvěle značené turistické trasy o celkové délce 50 kilometrů vás provedou smíšenými lesy i bohatým světem ostrovní fauny a flóry. Těšit se můžete třeba na zubry ve volném výběhu.

Na ostrově Wolin se nachází také oblíbená prázdninová destinace. Rozkládá se na západním svahu morénového wolinského pásma a hraničí s Wolinským parkem. Díky působení ledovce tu najdete pláže, duny i rašeliniště a také úseky s nejvyšším klifem v zemi. Nejvyšší pobřežní srázy, jako je Kawcza Góra a Gosań, dosahují až 95 metrů.

Mezidroje (Międzyzdroje) bývají označovány jako letní hlavní město kultury. Oblíbené lázeňské a rekreační letovisko si svůj věhlas vysloužilo díky hostům, kteří se v obci začali objevovat po roce 1830. Později si tu stavěly vily bohaté berlínské

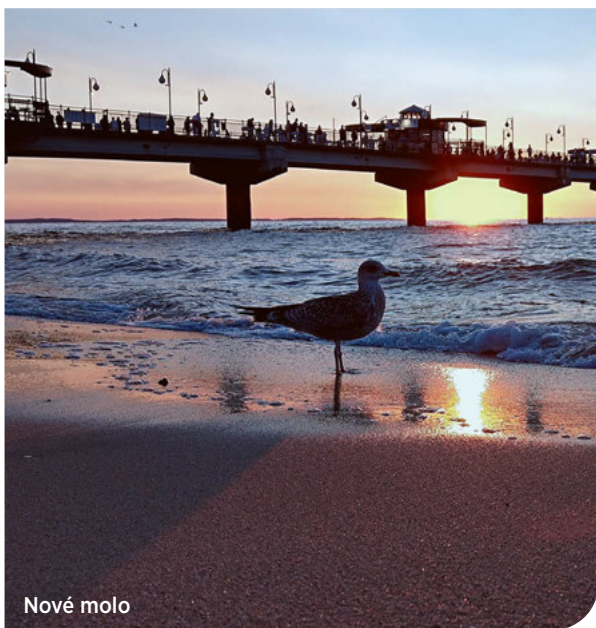
a štetínské rodiny. V roce 1860 tady belgický kupec Lejeune vystavěl první lázeňský dům, který je dnes Mezinárodním domem kultury. A tak se brzy celá obec, kde vládne mírné přímořské klima a padají rekordy počtů slunečních dní v roce, stala vyhledávanou destinací.

Čistý vzduch plný jódu podporuje léčbu respiračních i kožních onemocnění, alergií i migrén. Léčí se tu také obezita, revmatismus nebo nemoci oběhového a nervového ústrojí. Kromě léčebných procedur si tu můžete objednat také pobyty s wellness programem nebo zažít letní kulturní lázně. Každoročně se tu koná Festiwal Gwiazd, který zaštiťuje koncerty, divadelní představení i filmovou produkci.

Kdo navštívil Mezidroje, tomu nemůže chybět fotka z mola vybíhajícího do moře v délce 395 metrů. Původní konstrukce z roku 1902 měřila 300 metrů, ale byla zničena rozbouřeným mořem. Současné betonové molo bylo v roce 1996 vystavěno



Skansen Slovanů a Vikingů



Nové molo

do délky 120 metrů a později prodlouženo na současnou délku. Na konci mola kotví loď vyplouvající do Svinoúští nebo německé části ostrova Usedom a Heringsdorf. Písečná pláž v Mezidrožích s morénovými útesy bývá právem označována za jednu z nejkrásnějších v Polsku. Je plná atrakcí pro děti i dospělé a na jejím konci najdete malý přístav, odkud každý den vyrážejí rybáři na lov tresek, okounů nebo platýsů.

Ostrov Wolin je ideálním místem pro turisty, kteří chtějí od dovolené víc než jen pavalování na pláži. Za návštěvu stojí městečko Kamień Pomorski s katedrálou Jana Křtitele z 12. století, skansen Slovanů a Vikingů ve Wolinu i mořská opevnění ve Svinoúští. Fanoušky vojenské techniky zaujme expozice tajných německých zbraní z druhé světové války a nejen děti si užijí výlet úzkokolejkou do vsi Pogorzelice. ■

## Bonusová pětka Nejkrásnější pláže

### 1 Pláže v Kołobrzegu

Nejkrásnější úsek s písečnými dunami najdete na západní straně ústí řeky Parsęta. Centrální pláž vás zase ohromí 200metrovým molem a majákem, který je symbolem města.

### 2 Trzęsacz

Pokud hledáte v Polsku ráj na zemi, vyrazte do Trzęsacze. Pozvolný vstup do moře a intimní atmosféru ocení rodiny s malými dětmi. Okouzlivější scénarii tu navíc doplňují ruiny gotického kostela.

### 3 Ustka

Pokud toužíte po dokonale čisté pláži a jemném písku, jste tu správně. Písečné duny tu lemují borové lesy. Takzvaní „rybáři jantaru“ tu v zimním období hledají jantar usazený na dně moře.

### 4 Łeba

Pobřeží Łeby lemují pláže s tím nejemnějším pískem, který u Baltu můžete najít. Zdejší krajina zdánlivě připomíná atmosféru Maroka nebo Fuerteventury. Až vás písek a moře omrzí, můžete vyrazit úzkokolejkou na výlet do okolí.

### 5 Dębki

Říká se, že patří k nejkrásnějším v celém Polsku a směle může konkurovat chorvatským plážím. Je lemována hustým lesem a vstup do vody je pozvolný. Pokud si chcete užít romantický západ slunce, není potřeba hledat dál.



# Region Suwałki

Milovníci kempování a odpočinku v lůně přírody si zamilují kouzelný a dosud nepřiliš probádaný region, který se rozkládá u hranic s Litvou. Polská část regionu Suwałki se nachází v Podleském vojvodství a bývá často označována jako polský severní pól. V zimě tu totiž padají teplotní rekordy.



Wigerský národní park

**P**rotékají tudy řeky Czarna Hańcza, Rospuda a Szeszupe a najdete tu desítky jezer, včetně nejhlubšího jezera Hańcza. Rozkládá se tu několik národních parků, a vyhledávají ho proto hlavně vodáci a milovníci vodních sportů. Město Suwałki proslulo jako místo, kde se narodila spisovatelka Maria Konopnicka. Českým turistům je spíš známé díky stezce trpaslíků nebo hřbitovu sedmi denominací, samostatných náboženských útvarů v rámci křesťanství.

Za zastávku rozhodně stojí také Puńsk, kterému se přezdívá hlavní město Litevců v Polsku. Již léta tu převažuje počet litevsky mluvících obyvatel, a to v poměru 80 ku 20. Od roku 1992 zde fungují dvojjazyčné školy a všechny nápisy a informační tabule jsou také v obou jazycích. V Puńsku musíte navštívit Etnografické muzeum, skanzen litevské vesnice, kde můžete obdivovat tradiční litevské zemědělské usedlosti, nebo novogotický kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Pokud se do Suwałek vypravíte s dětmi, určitě je vezměte na projíždku úzkokolejkou Wigry. Její trasa vede podél pobřeží jezera Wigry přes malebný Augustovský prales. Oblíbenou atrakcí je také plavba po kanálu Augustów a okolních jeze-

rech. Na výlet se můžete vydat lodí Żegluga Augustowska a vybírat z několika tras pokrývajících body jako přístav Augustów, řeka Netta, jezero Necko, jezero Rospuda nebo zdymadlo v Przewięzi. Mimochodem, kanál Augustów je dlouhý přes sto kilometrů, z čehož 80 kilometrů vede Polskem a zbytek Běloruskem. Vybudován byl v první polovině 19. století s cílem obejít pruské celnice při přepravě obilí do Gdaňsku.

Železniční viadukty ve Stańczykách, které byly postaveny na začátku 20. století, vypadají jako římské akvadukty. Můžete se po nich projít a užívat si výhledy. Oba mosty jsou v registru nemovitých památek. Panenské přírody se dotknete ve Wigerském národním parku. Je jedním z největších národních parků v zemi a ohraničuje ho jezero Wigry s rozmanitým pobřežím, četnými poloostrovy a ostrůvky.

V parku Suwałki je 26 jezer o rozloze přes jeden hektar. Potěší jedinečnými výhledy a idylickou atmosférou. V roce 2014 dokonce získal titul „Sedmý div Polska“. Mezi největší atrakce této oblasti patří Góra Zamkowa, přírodní rezervace Rutka, Góra Cisowa a balvanové pole Bachanowo na řece Czarna Hańcza. ●



POLISH  
TOURISM  
ORGANISATION



# Relaxujcie v POLSKU

■ [www.polsko.travel](http://www.polsko.travel)





**Na viděnou v Polsku!**



POLISH  
TOURISM  
ORGANISATION